5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 279 — 6 PAGINI — ICGB — Vineri 10 Octombrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu, 11

ZIARUL „UNIVERSUL"
Onor Biblioteca Centrala
IAȘI

Moartea lui Dim. A. Sturdza

DIMITRIE A. STURDZA

Marți noapte, la ora 1, a încetat din viață la locuința sa din str. Mercur, Dim. A. Sturdza, fostul președinte de consiliu și șef al partidului liberal.

Starea d-lui Sturdza, care se afla bolnav de mai multă vreme se agravase în ultimul timp și încă de Marți după amiază medicii pierduseră orice speranță de a-l mai putea salva.

In clipa morței nu se aflau la căpătâiul lui decât soția defunctului d-na Zoe Sturdza și fiul său d. colonel Al. Sturdza.

D. I. Brătianu, președintele consiliului, a fost anunțat încă de Marți noapte de încetarea din viață a marelui bărbat de Stat.

NOTE BIOGRAFICE

Dimitrie A. Sturdza s'a născut la 10 Martie 1833 la Miclăușani (Roman). A studiat științele economice și financiare și dreptul la Göttingen, Freiburg, Jena, Münich, Bonn și Berlin. Reîntors în țară, intră în viața politică la vârsta de 24 ani, în 1857, când fu numit secretar al divanului adhoc.

Sturdza și Unirea

Lupta întreprinsă mai întâi la Iași pentru realizarea Unirei și a celorlalte puncte votate de Divanul *ad-hoc* a avut în Dim. A. Sturdza un soldat devotat, convins de necesitatea unui principe străin, care să pună capăt intrigilor pentru domnie și să stabilească o legătură de unire între țară și Occidentul european. Pentru realizarea acestui ideal a stat și luptat alături cu Anastasie Panu, care era în Moldova în fruntea mișcării pentru redeșteptarea națională.

In calitate de secretar dezvoltă o așa activitate, în cât Adunarea *adhoc* a Moldovei, după propunerea lui Manolache Costache și a lui C. Negri, votează la 21 Decembrie 1857, mulțumiri birouluĭ și în deosebi lui Dimitrie Sturdza „pentru sârguința și neobosirea cu care a îndeplinit lucrările ei".

Când, prin proclamarea Unirei, în urma voturilor de la 5 Ianuarie la Iași și 24 Ianuarie 1859 la București, începe o nouă viață pentru țările surori, Dim. A. Sturdza devine secretar particular al nouluĭ Domnitor Alexandru Ioan I. Caracterul secretaruluĭ nouluĭ Domnitor, rezultat al educațiunei germane, nu se împacă însă cu starea de lucruri de la Curte. La 5 Martie 1859 părăsește în adevăr postul de secretar al Domnitoruluĭ pentru a lua portofoliul ministeruluĭ cultelor și instrucțiunei publice în Moldova, în cabinetul prezidat de Ion Ghica, și la 10 Martie, ca ministru ad-interim la afacerile străine, dă citire în adunare Mesagiuluĭ pentru formarea nouluĭ cabinet care, între altele, anunța îmbunătățirea soarteĭ clerului și moralizarea și regenerarea poporului prin instrucțiunea publică. In această calitate este un călduros apărător al Unirei, criticată și combătută de mulți. La 26 Aprilie 1859 demisionează împreună cu întregul cabinet.

Rămas în afară de viața politică oficială, Dimitrie A. Sturdza ia parte la mișcarea ce se pregătea în contra Domnitoruluĭ Cuza și publică în *Steaua Dunării*, la 8 și 15 Decembrie 1859, două articole intitulate „Moralitatea" și noulle instrucțiuni pentru aplicarea legeĭ electorale din 7 August 1859, articole pentru care e dat în judecată, condamnat și închis într'o mănăstire. Evenimentele îl readuc din nou în mișcare, la 17 Ianuarie 1861, la ministerul lucrărilor publice, undo a stat până la 22 Mai, 1861 când demisionează din nou.

De la această dată și până la răsturnarea lui Cuza, ia parte activă la viața politică, amestecat fiind ni toate luptele ce se dau în contra regimuluĭ, precum și la mișcarea pentru detronarea Domnitoruluĭ.

Sturdza la guverne

După evenimentele de la 11 Februarie 1866, Dim. Sturdza face parte din guvernul întocmit de Locotenența domnească, ca ministru al lucrărilor publice, fiind în acelaș timp Locotenent domnesc ad-interim până la 12 Februarie și ministru ad-interim la finanțe și instrucțiunea publică, într'o situațiune din celo mai grele pentru țară, când se agita din nou chestia Domnilor pământeni și separarea principatelor.

Ca ministru la 14 Martie 1866, se pronunță cu hotărîre pentru candidatura Principeluĭ Carol de Hohenzollern, și în aceiaș calitate întâmpină pe A. S. R. Principele Carol la Pitești, la 9 Maiu 1866, pentru a-i prezenta programul primireĭ Sale în Capitală.

La 10 Maiu 1866, când demisionează pentru a lăsa mână liberă Domnitoruluĭ Carol ca să formeze noul cabinet și să compună primul ministeru al nouleĭ Domnii prezidat de Lascăr Catargi, Dim. Sturdza e numit ministru al lucrărilor publice, ca moldovean și membru al centrului.

La 15 Iulie 1866 Domnitorul chemând la președenția consiliuluĭ pe Ion Ghica, ca prezentând mai multe garanții pentru a trata cu Turcia chestia recunoașterii sale, Dim. Sturdza intră în acest de al doilea minister, la lucrările publice și ad-interim la instrucțiunea publică, până la numirea luĭ I. Strat ca titular.

La 21 Februarie 1867 Camera dând un vot de neîncredere în guvern, Dim. Sturdza demisionează cu întreg ministerul

Curând după eșirea din guvern Dim. Sturdza pleacă la Paris, unde se găsește încă la 1 Noembrie 1867, când Prințul decretează dizolvarea Camereĭ. Adresează atunci un memoriu din străinătate Domnitoruluĭ asupra primejdieĭ dizolvăreĭ și noilor alegeri, pronunțându-se categoric în contra alianțeĭ cu uzițiĭ, ca o alianță a moraleĭ cu imoralitatea.

Reîntors în țară, Dim. Sturdza e numit, la 1 Decembrie 1868, agent diplomatic al țăreĭ la Constantinopol, demnitate pe care o păstrează până la 18 Decembrie 1870, când, în urma demisioneĭ cabinetuluĭ prezidat de Manolache Costache, formându-se un nou minister sub prezidența luĭ Ion Ghica, Dim. Sturdza, care urmase negocieri de ordin economic la Berlin, Viena și Pesta, ia portofoliul finanțelor.

In această calitate face în Cameră în ședința de la 23 Februarie 1871, o expunere fidelă și amănunțită asupra situațiunei financiare a țăreĭ și depune și un proiect pentru contractarea unuĭ împrumut de 75 milioane. Din cauza precipitării evenimentelor cunoscute, n'are însă timpul să realizeze proectele sale, căci demisionează cu întreg ministerul, la 11 Martie 1871.

De la retragerea sa de la guvern. Martie 1871 și până la Iulie 1876, când intră din nou în guvern, Dim. Sturdza se ocupă cu acea activitate încordată și rodnică, care-l caracterizâ, cu toate chestiunile de ordine economică, carĭ frământaŭ pe atunci societatea noastră.

La 15 Septembrie 1871 e ales, în unanimitate membru al Academieĭ Române, în secțiunea istorică și archeologică, iar la 6 Aprilie 1874 e numit în comisiunea de sabie pentru restaurarea monumentelor istorice.

Activitatea economică

D-sa e între ceĭ 29 semnatarĭ aĭ apeluluĭ pentru convocarea proprietarilor în scop ca instituția Creditului Funciar, a cărui înființare se proiecta, să fie încredințată însiș proprietarilor. E dintre subscriitorii celor 20 milioane 298.595 leĭ pentru constituirea Creditului Funciar Rural și face parte din primul consiliu de administrație al acesteĭ societăți ca subdirector (1873).

In acest timp ia parte la lupta ce se ducea de toate elementele opoziținei contra regimuluĭ conservator și este unul din fruntașiĭ coaliției de la Mazarpașa, în care calitate e ales vicepreședinte al Senatuluĭ, după constituirea ministeruluĭ Manolache Costache (Aprilie 1870).

La 15 Iulie 1870 e ales raportor, în Senat al proectuluĭ pentru modificarea legeĭ Caseĭ de depuneri.

In același timp dă la lumină mai multe scrieri de valoare și e în legătură cu mai toți scriitorii timpuluĭ din străinătate.

La 24 Iulie 1876, după demisiunea cabinetuluĭ de tranziție prezidat de Manolache Costache Iepureanu, formându-se, sub prezidența luĭ Ion C. Brătianu, cel de-al 13-lea minister, Dim. Sturza ia din nou ministerul lucrărilor publice, susținând urgența construireĭ linieĭ ferate pe valea Prahoveĭ.

In Martie 1878, în urma încheieĭ tratatuluĭ de la San Stefano, Dim. Sturdza e trimis în misiune diplomatică în Europa, împreună cu Ion Ghica. La 25 Noembrie același an, când se formează al 14-lea minister al Domnitoruluĭ, tot sub prezidența luĭ Ion C. Brătianu, Dim. Sturdza ia din nou portofoliul finanțelor și prezintă la 27 Ianuarie 1879, primul buget al Dobrogeĭ, pe acel an cu 3.250.000 leĭ la venituri și 3.115.512 leĭ la cheltueli, prezentând în același timp Corpurilor Legiuitoare și făcând să se voteze legea pentru baterea monedelor de argint de 5 leĭ. Tot ca ministru de finanțe Dimitrie Sturdza negociază și semnează convențiunea pentru răscumpărarea căilor ferate.

La 16 Februarie 1880, Dimitrie Sturdza demisionează din minister, fiind numit delegat la Berlin în afacerea răscumpăreĭ căilor ferate, împreună cu colonelul C. Dabija și I. Kalinderu, în virtutea art. 7 din legea de la 23 Ianuarie 1880, misiune întru îndeplinirea căreia pune tot zelul, încercata și recunoscuta sa competență.

Reîntors în țară, Dim. Sturdza ia din nou ministerul de finanțe la 11 Aprilie 1881, în cabinetul prezidat de Dimitrie Brătianu (al 15-lea) sub care la 10 Maĭ, s'a făcut încoronarea Regeluĭ și s'a subscris documentul amintitor al acesteĭ glorioase sărbători naționale.

După retragerea cabinetuluĭ Dumitru Brătianu, la 8 Iunie 1881, Dim. Sturdza reintră în viața privată și își reia studiile și activitatea sa multiplă, iar la deschiderea Corpurilor Legiuitoare e ales vicepreședinte al Senatuluĭ. La 1 August 1882 Dim. Sturdza intră din nou în minister pentru prima oară ca titular la departamentul afacerilor străine, pe care-l păstrează până la 1 Februarie 1885.

Demisionând colonelul Dabija, în August 1884, Dim. Sturdza ia interimul ministeruluĭ de lucrări publice, fiind în același timp președinte al consiliuluĭ ad-interim, dela 9 Iulie până la 10 August 1883 de la 22 August până la 18 Septembrie 1883 și de la 6—31 August 1884.

Dimitrie Sturdza și școala

La 1 Februarie 1885 G. Chițu demisionează din minister. Dimitrie Sturdza trece de la ministerul afacerilor străine la cel de culte și instrucțiune publică, iar de la 29 Iulie până la 20 August este președinte al consiliuluĭ și ministru de interne ad-interim.

Din timpul ministeruluĭ său datează reorganizarea învățământuluĭ public, de toate gradele și îndrumarea luĭ pe căile necesitate nu numaĭ de cerințele vremiĭ, dar și de noua desvoltare a Statuluĭ.

Caracteristica activității luĭ Dim. Sturdza la începutul venireĭ sale la ministerul de culte și instrucție publică a fost o luptă strașnică în contra sistemuluĭ nenorocit, ce se încuibase la acest departament. Pe de altă parte, administrația propriu zisă a școalelor era într'o stare de destrăbălare completă. Măsurile luate de noul ministru al instrucțiunei publice, a revoltat, bine înțeles, pe toți ceĭ ce se foloseaŭ de acea stare de lucruri și a ridicat în contra sa până și pe unii indiferenți.

Lucrarea de căpetenie a luĭ Dimitrie Sturdza, în acest interval, a fost proectul de reformă a învățământuluĭ din 1886, având ca principal colaborator pe Spiru Haret.

Expunerea de motive a aceluĭ proect, întocmit pe baza unuĭ număr imens de date și documente, adunate cu acea ocaziune, este un adevărat monument de știință și de înțelepciune.

De atunci nu s'a mai făcut nimic în învățământ fără să nu se fi folosit, aproape în întregime, proieciul acesta de lege.

Stabilitatea învățătorilor sătești datează de atunci și se datorește exclusiv luĭ Sturdza.

Tot el a creat o școală normală de institutori; tot el a conceput organizarea ministeruluĭ pe directorate — înainte nu erau decât secții — și tot după proiectul său s'aŭ realizat mai târziŭ, de diferiți miniștri, organizarea școalelor normale, rotația institutorilor, obligativitatea învățământuluĭ, învățământul complimentar, etc.

Pe când era ministru al cultelor, Patriarchul ecumenic recunoaște autocefalia bisericeĭ ortodoxe române.

La 1 Martie 1888, în urma uneĭ remanieri, Dim. Sturdza trece de la ministerul instrucțiuneĭ publice la cel de finanțe.

La 23 Martie 1888 Dim. Sturdza demisionează dimpreună cu tot cabinetul prezidat de Ion C. Brătianu.

In opoziție, Dim. Sturdza nu încetează un moment de a pune toate cunoștințele sale, întreaga sa putere de muncă, în serviciul neamuluĭ românesc.

Șef de partid

La 22 Iunie 1892 după moartea luĭ Dimitrie Brătianu, Dimitrie Sturdza este ales președinte al comitetuluĭ executiv al partiduluĭ național-liberal după propunerea luĭ Eugen Stătescu, iar la 8 Noembrie același an, congresul partiduluĭ național-liberal, întrunit la Iași, îl proclamă șef al partiduluĭ.

La 3 Octombrie 1895, M. S. Regele chiamă la guvern partidul național-liberal și însărcinează pe Dimitrie Sturdza cu compunerea celui de-al 24-lea minister.

Intâiul minister Sturdza se retrage la 21 Noembrie 1896, iar la 1 Aprilie 1897 Dim. Sturdza este însărcinat din nou cu formarea guvernuluĭ. Acest minister durează până la 10 Aprilie 1899, când se retrage.

Regele Carol îĭ adresă după primirea demisiuneĭ Cabinetuluĭ o scrisoare autografă.

Defunctul Rege îĭ scria, între altele:

Iubirea de patrie, devotamentul către Tron și simțimântul de datorie, de care aĭ fost însuflețit, Mă îndreptățesc a nădăjdui că veĭ avea încă adese ocazia aĭ închina munca și activitatea pentru binele iubiteĭ noastre Românii.

In opoziție Sturdza continuă de a lucra pentru patrie, așa fi vedem în chestiunea taxelor de la Porțile-de-Fer și mai ales în chestiunea financiară, dând din nou pildă de cea mai vie dragoste de țară, oferind tot concursul său și al partidului, care-l urma, în rezolvarea crizeĭ financiare și economice în care se aflaŭ Statul și țara.

La 1904 Regele Carol a chemat din nou pe Dimitrie Sturdza și l'a însărcinat cu formarea celui de-al 29-lea minister al Domnieĭ Sale.

Rezultatele măsurilor înțelepte luate de guvernul prezidat de d-sa sunt în deajuns de cunoscute și recunoscute. Ele constituesc cea mai frumoasă podoabă a cariereĭ unuĭ om politic, acea de a fi chemat în vremuri de grea cumpănă să introducă ordinea în locul dezordineĭ, economia și regula în locul risipeĭ și a scăpa țara din cea mai mare primejdie și încercare prin care a trecut vreodată.

Activitatea culturală

Sturdza pornește o activitate culturală încă de pe când era student la Münich. Pe atunci, la 1850, stabilește începutul unuĭ ciclu de premiĭ pentru lucrările de filologie, sau de istoria românească. Mai mult încă, se anunță că Sturdza va suporta cheltuelile de tipar. Poate de aci s'a ivit sâmburele Academieĭ Române de mai târziu.

Ideia uneĭ societăți care să se ocupe cu studiul științific al limbeĭ române a fost totdeauna o preocupare de căpetenie a luĭ Sturdza. Și din *Institutul național*, această societate a devenit în 1879 *Academia Română*, al cărei secretar a fost Sturdza.

Dar Sturdza a fost și fondatorul numismaticeĭ române, el a fost și un pasionat colecționar de monede și medalii românești necunoscute până atunci. La 1876 oferă Academieĭ o colecție de 450 de monede vechi.

In 1880 a dăruit Academieĭ mai multe sute de documente originale, de la Alexandru cel Bun până la jumătatea secoluluĭ XIX și documentele acestea împreună cu cele dăruite de Ion Ghica au format colecția diplomatică a Academieĭ.

Grație stăruinții luĭ Sturdza, Academia ajunge posescarea fondurilor și documentelor Hurmuzachi, — care retipărite și cunoscute au dat o nouă și adevărată înfățișare științifică istoriografieĭ românești.

Dar Sturdza însuși a muncit și a scris mult în domeniul istorieĭ. Citâm câteva din lucrările sale:

Memoriu asupra portretelor Domnilor români (1874); Uebersicht der Münzen und Medaillen des Fürstenthums Rumänien (1874); Finanțele României dela 1871—75; Rumänien und der Vertrag von San Stefano; Bibliografia numismaticeĭ române; Acte și documente relative la istoria renașterii României; Documente privitoare la istoria românilor; La morminte de eroĭ; 1866—1896, treĭzeci de aniĭ de domnie aĭ regeluĭ Carol; Recueil de documents relatifs à la liberté de navigation du Danube; La question des Portes de fer et des cataractes du Danube, etc., iar în timpul din urmă a comunicat Academieĭ, studiĭ foarte amănunțite asupra istorieĭ românilor din secolul XIX.

Răniți scoțieni pe bordul unui vapor care îi duce în Anglia

Mulțumirile d-lor Noel și Charles Buxton

Tinem a ne exprima mulțumirile noastre pentru nenumăratele expresiuni de simpatie, printre care și unele anonime, pe care le-am primit. Neputând scrie răspunsuri, rugăm pe prietenii noștri binevoitori să fie încredințați că suntem adânc mișcați și recunoscători.

Suntem înconjurați de toate îngrijirile posibile și pe cea mai bună cale de a ne vindeca.

Noel Buxton
Charles Buxton

Comunicat francez

Legațiunea franceză din Capitală a primit de la d. Delcassé, ministrul de externe al Franței, următoarele două telegrame:

Bordeaux 7 Oct.

Eri, inamicul a încercat zadarnic să respingă atacurile trupelor noastre, care aŭ trecut malul drept al Meuseĭ, în regiunea Camp des Romains.

La aripa noastră stângă, germanii se mențin încă puternic în Labasée. Fournes și înălțimile din nantea orașului Lille, în direcția Armentières.

Cu toate atacurile violente ale germanilor, armata belgiană a rămas pe linia Iserului.

S'aŭ angajat și alte acțiuni în regiunea Ypres, între forțele aliate operând pe această coastă și forțele inamice.

Delcassé.

Bordeaux 7 Oct.

Pentru a justifica o nouă bombardare a Reimsului, germanii aŭ răspândit zvonul, că noi am fi așezat observatoare în turnurile catedraleĭ, unde pretind eĭ, că aŭ văzut semnale luminoase.

După cum am telegrafiat, aceasta e o nouă minciună. Statul nostru major a explicat că e suficient să-și aibă în vedere situația, ca să se înțeleagă, că noi n'avem nici un interes să așezăm observatoare în turnurile pe jumătate distruse și mai ales să facem din înălțimile acestor turnuri, semne luminoase.

Toată câmpia Reims-ului poate să fie tot așa de bine supravegheată și cu mai puține primejdii de pe înălțimile învecinate.

In afară de aceasta, dacă am fi avut observatoare în turnurile catedraleĭ ar fi fost de ajuns să le procurăm telefoane pentru a le da putința să comunice observațiunile culese, fără să atragă atențiunea inamicului.

Delcassé.

Zahărul

Fabricile care produc acest aliment de prima necesitate aŭ început iar să-și încetinieze producțiunea ori s'o ascundă. Prin băcănii puțin zahăr se mai găsește și cantitatea luĭ scade din zi în zi. Atragem atențiunea administrațiunei să cerceteze cauzele acestuĭ incident economic, care turbură și îngreuiază traiul populațiuneĭ, să cerceteze și să ia măsurile necesare.

Să existe în adevăr o cauză care dă naștere la scăderea producțiuneĭ? Ori e numaĭ negațul lacomuluĭ care, după ce câștigă mult, vrea și maĭ mult să câștige speculând vremurile turburi prin care trecem?

De vor fi cauze împiedecătoare, administrația să caute a le înlătura în marginea putințiĭ; de vor fi meșteșugurĭ, din partea celor carĭ îl produc ori celor carĭ îl vând ca să provoace scumpirea artificială, administrația să le oprească.

Dezertarea a doui caporali din armata bulgară

Calafat, 7 Octombrie

In noaptea de Luni spre Marți aŭ venit aci cu o barcă doi caporali dezertori din armata bulgară reg. 3 infanterie cu reședința în Vidin.

După cum declară, cauza care a determinat să dezerteze, e că unul a întârziat 3 ore și unul 7 ore peste permisie, pentru care cel dintâiŭ a fost condamnat la 15 zile, iar cel d'aldoilea la 2 luni închisoare ordinară, iar nu militară.

Ambiĭ aŭ luat parte la luptele de la Ceatalgea, unul fiind chiar rănit. Eĭ sunt români din împrejurimile Vidinuluĭ.

Ingrijirea văduvelor ofițerilor și soldaților germani

După legea de la 1907 văduvele ofițerilor și soldaților morți în războiŭ (și a celor din rezervă) primesc: Văduvele căpitanilor, locotenenților și sublocotenenților și plutonierilor 1200 mărcĭ pe an.

Văduvilor ofițerilor în rezervă foștĭ funcționarĭ aĭ Statuluĭ și comunelor primesc pensia ce li se cuvine de la Stat, conform dispozițiuneĭ legiĭ de pensiuni.

Văduvele subofițerilor și soldaților primesc de asemenea pensiunea între 30—100 mărcĭ pe lună.

Ministerul de războiŭ se ocupă acum cu modificarea legeĭ din la 1907, ca să majoreze pensiile.

Țarul contra germanilor

Viena, 8. — Se depeșează din Petersburg, că Țarul a ordonat să se retragă supușiĭ germani și austro-ungarĭ toate titlurile onorifice, de consilierĭ comercialĭ și consilierĭ industrialĭ. (A. R.).

Amiralul Kuroi
Comandantul escadreĭ japoneze.

Holera face ravagii în Austria

Viena, 8. — La Viena s'aŭ constatat azi două cazurĭ de holeră; s'aŭ înregistrat treĭ în Moravia, unul în Silezia și 20 în Galiția.

Afară de un caz la Viena, toate celelalte privesc pe militarii carĭ s'aŭ înapoiat de la frontul nord. (Korr. Bur.).

Politica României

I. Ipotesa: NEUTRALITATEA

de profesorul **N. Basilescu**

Intre Acțiune și Inacțiune, — între Intervențiunea imediată și între Neutralitate, — s'a încheiat un armistițiu.

Să profităm de acest răgaz pentru a examina, cu sânge rece, diversele Hypotese ce se pot presenta României, — și între care ea va fi silită să aleagă.

Aceste Hypotese sunt treĭ, — și nu pot fi de cât treĭ:

Neutralitatea, — definitivă, — *eternă!* cum o numesc uniĭ; —

Intervențiunea în favoarea Dubleĭ Alianțe germano-austro-ungară, — și

Intervențiunea în favoarea Tripleĭ Alianțe anglo-franco-russă.

Să considerăm fiecare din aceste posițiuni, cu toate riscurile și pericolele lor, — și cu toate avantagiile ce ele eventual ar putea aduce țăreĭ noastre.

Dintre toate, acea care, după părerea noastră, este cea mai rea este **Neutralitatea.**

In mijlocul unuĭ naufragiu general, când corabia europeană este amenințată să fie toată înghițită de valurĭ, — acel care nu face nici o mișcare, nici o încercare de salvare, care nu prinde nici măcar capătul uneĭ scânduri, se va îneca în sigur: valurile uriașe, deslănțuie în jurul luĭ, îl vor coprinde și acoperi cu totul: moartea luĭ este certă, este hotărâtă.

Dacă în acest naufragiu general al Lumeĭ vechĭ europene, — din care o Lume nouă va eși, — Neamul românesc nu face nici o sforțare pentru a-ĭ supraviețui, el va fi înghițit de valurile slave saŭ germane, — și mai curând saŭ mai târziŭ el tot va peri!

Rusia, — învingătoare în contra Alianțeĭ germano-austro-ungară, — va fi stăpână pe tot Orientul,—Bulgaria, Serbia,—țările slave din imperiul austro-ungar disolvat, — vor forma un bloc cu Rusia — Metropola Slavismuluĭ, — iar mica Românie, redusă și înțelenită în granițele eĭ actuale, va fi strânsă ca într'un inel de foc și încetul cu încetul se va consuma, — și disolva, la rândul eĭ, în vastul ocean slav.

Dar, și Austro-Ungaria-Germania învingătoare, procesul nu va fi diferit: încetul cu încetul, elementul românesc de peste Carpați se va topi în elementul unguresc — și cele 4 milioane de Români vor înceta de a mai fi Români — după statisticele cele mai riguroase, elementul românesc a diminuat cu 10 la sută în ultimul period de 10 aniĭ; de aci înainte, însă, procesul de desnaționalizarea luĭ va merge mai repede: — cu 20 la sută, 25 la sută, — etc. așa în cât în 50 de aniĭ nu va mai fi nicĭ un Român în imperiul austro-ungar.

Imperialismul german victorios și stăpân de la Oceanul Atlantic și până la Oceanul Indian va înghiți la rândul luĭ mica insulă latină, — ea va fi *une Marche allemande*, o etapă, un popas, în lungul drum al influenței luĭ spre misteriosul și fermecătorul Orient: deja, comerciul, industria, meșteșugurile, banca, etc., — sunt în mâinile austro-ungaro-germanilor.

Deacuma înainte influența lor va merge cu pașĭ gigantici, — nimic nu le va mai putea resista.

România, cucerită economiceșce, va fi repede subjugată și politiceșce: slaba rezistență ce germanismul o întâmpina eri, când el voia să ne atragă în acest teribil războiŭ, va înceta mâine definitiv.

Firul independenței noastre politice a fost și eri, într'adevăr, atât de subțire,—alianțele, ce noĭ contractasem cu blocul austro-ungaro-german, ne puneaŭ în o așa strânsă dependență de el, în cât fără această ultimă resistență, — independența României era deja azi un fapt preterit, istoric: România, ca și Turcia, era deja trecută în stăpânirea austro-ungaro-germanilor.

Deși încet, pe nesimțite — *paulatim* — Neutralitatea, — adică abținerea dela orĭ ce mișcare salvatoare,— duce Neamul românesc, — și România, — la o peire lentă, — dar sigură.

Pericolul este egal, — fie că el va veni de la Nord saŭ de la Vest.

Cine nu îl vede, — cine nu-și dă seama de devenitul evenimentelor, — cine nu poate judeca timpurile viitoare, — considerându-le în lungimea lor seculară și infinită, — acela nu este om de Stat, — viața popoarelor nu se poate regula cu expediente de azĭ pe mâine, ci pe temeiul Timpuluĭ infinit, — etern, ca și ele.

Dacă România voește să supraviețuiască acestuĭ cataclism, — dacă Neamul românesc voește să nu devină nicĭ slav, nicĭ german, — nicĭ ungar, — el nu are de cât un singur mijloc de salvare: de a forma la rândul luĭ un bloc puternic, — de care toate valurile să se spargă.

Acesta este singurul liman de scăpare, — prin Neutralitate, însă: România nu ajunge la el: Neutralitatea este Negațiunea, este pasivismul, este cea mai rea politică, — căcĭ ea este politica Neprevederei, politica Fatalismuluĭ, ea este o politică de Sinucidere!

Din T.-Severin

T.-Severin, 8 Octombrie

Nereușita încercării austriacilor.—Rușii n'au pus mine.—Plecarea d-luĭ Venizelos la Petersburg.

Astă noapte profitând de o ceață deasă ce se lăsase pe o mare porțiune a Dunăriĭ, austriacii aŭ încercat să treacă pe teritoriul sârbesc la punctul Slivnița. Incercarea n'a reușit și austriacii aŭ trebuit să se retragă din cauza foculuĭ artilerieĭ sârbești.

— Informația din sursă austriacă că ruși aŭ așezat mine pe Dunăre în direcția Severin-Cladova-Orșova, este inventată.

— Din Niș se confirmă că d-l Venizelos a plecat eri din Atena spre Petrograd, unde va avea o întrevedere cu d-l Sanonow.

Artilerie grea germană la Topletz

Eri noapte cu un tren militar a sosit în gara Topleiz, în apropierea Orșoveĭ 5 baterii de artilerie grea din regimentul 52 german. Se crede că sub protecția foculuĭ acestor tunuri austriacii vor încerca din nou să treacă în Serbia.

19 generali austriaci au fost destituiți

Din sursă ungurească aflu că împreună cu generalul Auffenberg aŭ mai fost scoși la pensie 19 generali austriaci din diferite arme, carĭ aveaŭ rolul de comandanți de unități importante.

Aceste destituiri s'aŭ făcut în urma unuĭ memoriu alcătuit de statul major german și înaintat împăratuluĭ Franz Iosif.

Armata austriacă din Galiția e pusă sub comanda generaluluĭ von Hindenburg.

Luptele dela Dunkerque

Viena, 8. — *Se telegrafiază din Copenhaga că de eri dim. se aude lângă Dunkerque o violentă lupt ă de artilerie.*

Se asigură că niște torpiloare și canoniere aŭ fost întrebuințate în canalul de la Bruxelles.

Bruges fiind ocupat țară nici o opunere, toate toate clădirile și colecțiunile artistice sunt neatinse. Operile artistice cele mai de seamă aŭ fost ascunse din luna Septembrie de teamă uneĭ bombardări. Totuși ele se găsesc în Bruges iar nu în Anglia precum s'a spus. (A. R.).